

**SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA
KATEHETSKO PASTORALNA ŠOLA
Škofija Koper**

Tatjana Batagelj

**DOTIK BOGA V SVETEM PISMU
IN V ŽIVLJENJU KRISTJANA**

ZAKLJUČNA NALOGA

Mentor: Alojzij Kržišnik

Vipava, januar 2020

**SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA
KATEHETSKO PASTORALNA ŠOLA
Škofija Koper**

Tatjana Batagelj

**DOTIK BOGA V SVETEM PISMU
IN V ŽIVLJENJU KRISTJANA**

ZAKLJUČNA NALOGA

Mentor: Alojzij Kržišnik

Vipava, januar 2020

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorju, gospodu Lojzetu Kržišniku, za prijazno pomoč in koristne nasvete pri pisanju naloge.

Hvala domačemu župniku, spovedniku in prijatelju, gospodu Lojzetu Furlanu, za duhovno spremljanje, pogovore in spodbude.

Iz srca hvala moji družini, Robertu in Barbari, za vso podporo, ljubezen in potrpljenje.

Hvala prijatelju Marku Pregeljcu za dragoceno pomoč pri oblikovanju naloge.

Hvala vsem, ki ste se me v življenju z mislijo, besedo, molitvijo ali dejanjem tako dotaknili, da sem po vas začutila Božji dotik in zahrepenela po njem.

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV

AL .....Amoris Laetitia - posinodalna apostolska spodbuda Radost ljubezni

KKC .....Katekizem katoliške Cerkve

SSKJ .....Slovar slovenskega knjižnega jezika

KAZALO

1. UVOD.....	1
2. BOŽJI DOTIK V STARI ZAVEZI.....	4
3. DOTIK JEZUSA V EVANGELIJIH.....	6
3.1 DOTIK, KI OZDRAVLJA IN VRAČA ŽIVLJENJE.....	6
3.1.1 Ozdravitev gobavca	7
3.1.2 Ozdravitev Petrove tašče	8
3.1.3 Ozdravitev krvotočne žene in obuditev Jairove hčere	9
3.1.4 Jezus ozdravi dva slepa	13
3.1.5 Jezus ozdravi sključeno ženo.....	14
3.2 DOTIK, KI UTRJUJE VERO.....	14
3.2.1 Jezus prime Petra za roko	14
3.2.2 Tomaž se dotakne Jezusovih ran	15
3.3 DOTIK, KI ODPUŠČA.....	18
3.3.1 Grešnica mazili Jezusove noge	18
3.3.2 Jezus apostolom umije noge	20
3.4 DOTIK, KI BLAGOSLAVLJA.....	22
4. DOTIK BOGA DANES	24
4.1 DOTIK BOGA PO BOŽJI BESEDI	24
4.2 DOTIK BOGA PO ZAKRAMENTIH.....	24
4.2.1 Sveti krst	25
4.2.2 Sveta birma	26
4.2.3 Sveta spoved	26
4.2.4 Sveta evharistija	27
4.2.5 Zakrament svetega reda	29
4.2.6 Sveti zakon.....	29
4.2.7 Sveto maziljenje.....	30
4.3 DOTIK BOGA PO BRATIH.....	31
5. SKLEP	34
6. VIRI IN LITERATURA	36

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primerjava obuditve Jairove hčere in ozdravitve krvotočne žene 10

1. UVOD

Nekaj sprevrženega je v sodobni družbi, da izumljamo vedno nova komunikacijska sredstva, a je kljub temu vedno manj pogovora med nami; da je ves svet postal globalna vas, a so nam najbližji sosede tujci; da se s sodobno tehnologijo vse zgodi na dotik, pozabili pa smo na medsebojne dotike in obrnili hrbet dotikom Boga.

V Apostolskih delih in v pismih apostola Pavla beremo, kako so se prvi kristjani med seboj pozdravljali z objemom in svetim poljubom. Današnji kristjani se komajda pogledamo, morda si od daleč pokimamo, v najboljšem primeru se nasmehnemo in si zaželimo dober dan. Zakaj dotik občutimo kot nekaj neprimerne ali vsaj nepotrebne?

Prepričana sem, da Bog pri ustvarjanju sveta zagotovo ni ravnal nepremišljeno in ničesar ni prepustil naključju. Urejenost in lepota stvarstva nam dajeta vsaj slutiti veličino Umetnika, po čigar rokah in ljubezni smo bili ustvarjeni tudi sami. Bog se nam razodeva preko vidnega stvarstva (preko vida), preko Božje Besede (poslušanja), okusimo ga kot košček posvečenega kruha. Kaj pa dotik? Nelogično in neverjetno se zdi, da se nam ne bi razodeval tudi preko dotika oz. otipa.

Kot telesna bitja radi govorimo drug z drugim iz oči v oči. Bližina nas pomirja, obenem pa zrenje drugemu v oči ustvarja intimno ozračje, ko se drug drugemu podarjamo v svoji resničnosti, nenarejenosti. Nekaj je v duši, da močneje občutimo, če nas kdo objame. Rama, na kateri se zjočeš, držanje za roko, da bi nekoga potolažili, božanje otroka, da lažje zaspi – vse to kaže na pomen dotika v našem življenju. Končno, spolna združitev zakoncev, podarjanje, dotikanje in povezanost dveh teles ustvarja intimnost, ki ni mogoča brez fizične navzočnosti.

Dotikanje in intenzivnost navzočnosti v človeških odnosih nas usmerjata k višji intimnosti in višjemu odnosu, v katerem se neskončni Bog dotika nas, končnih bitij, nas zbira pod svoje peruti, objema kot svoje otroke, nas imenuje celo svojo nevesto. Naši majhni dotiki in objemi kažejo na globlji objem živega Boga. Ciril Sorč piše, da je krščanstvo vera dotika zaradi dotika z živim Bogom, ki se mora uresničevati v molitvi in telesnih ter duhovnih delih usmiljenja.

Nikjer v Svetem pismu pa niso telo in čuti bolj povzdignjeni kot v utelešenju Jezusa Kristusa. Po Božjem dotiku se je z Marijinim privoljenjem v njej utelesil Božji Sin. Jezus je prevzel človeško telo, da je v njem objemal ljudi, se jih dotikal, polagal nanje roke in jih tako blagoslavljal, ozdravljajal in obujal v življenje. V človeškem telesu je pretrpel vse muke križevega pota, njegovo človeško telo je bilo pribito na križ. Tudi vstajenju dajejo fizično dimenzijo čudovita Jezusova povstajenjska srečanja: z Marijo Magdaleno, ki se ga hoče dotakniti; s Tomažem, ki mora videti Jezusove rane in se jih dotakniti, da lahko vzklikne: » Moj Gospod in moj Bog!«; z učencema na poti v Emavs, ki Jezusa prepoznata po lomljenju kruha.

Ko si človeštvo danes deli Jezusa, ko prejemamo in si delimo razlomljeni kruh, vstopamo v telesni odnos in postajamo eno: vsi smo eno telo v Kristusu. Kljub tej osnovi pa je bilo, zgodovinsko gledano, pogosto veliko predsodkov proti telesu, ki je bilo obravnavano kot nečisto in kot nekaj, kar človeka odvrča od duhovnega. Večji pomen se je pripisovalo duhovnosti, čeprav je doživljanje in odkrivanje naše identitete zelo povezano s telesom in z dotikom. Neverjetno je, da lahko človeški zarodek raziskuje s tipanjem že en mesec po spočetju. Dojenčki z dotikom raziskujejo svet okrog sebe, preden se naučijo govoriti. Način, kako drugi ravnaajo z dojenčkom in koliko ter kako se ga dotikajo, za vedno zaznamuje njegovo samopodobo.

Kot kristjani lahko govorimo o telesu tudi kot o zakramentu: kot zunanjem in fizičnem znaku notranje in duhovne resnice in milosti. Poklicani smo, da smo zakramentalna navzočnost v svetu: po nas se Bog nenehno uteleša in ostaja s svojim ljudstvom. Smo torej znamenja Božjega dotika v svetu.

V tej nalogi želim preko izbranih odlomkov iz evangelijev predstaviti neizmerno moč Božjega dotika. Na veliko mestih v evangelijih beremo, kako se je Jezus človeka dotaknil, položil nanj roke, ga prijel za roko – in kako jim je ta dotik prinesel odpuščanje, blagoslov, potrditev v veri, ozdravljenje in celo obuditev v življenje. Vse, kar zahteva na drugi strani, pa sta ponižnost in vera.

V času, ki ga je Jezus v človeški podobi preživel na Zemlji in ki ga opisujejo evangeliji, so bili ti dotiki¹ povsem konkretni in fizični, kar pa ne pomeni, da se nas danes Bog ne dotika. V drugem delu naloge želim zato pokazati, kako se Bog danes po ljudeh, po svoji Besedi in predvsem po mnogih zakramentalnih dejanjih v cerkvenem liturgičnem življenju dotika naših življenj z močjo in intimnostjo: da nas krsti, blagoslovi, posveti, ozdravi in nam odpušča. Vsak izmed nas je poklican, da v svojem življenju prepozna Jezusov dotik. »Ta dotik je Sveti Duh, Božji prst, ki zapiše v naše srce svoje ime in ga presune s svojo ljubeznijo: to je vera, ki nam omogoča, da ljubimo, kakor smo ljubljeni, in po kateri živimo združeni z njim, pa naj bedimo ali umiramo (1 Tes 5, 10)« (Fausti 2008, 180).

---

¹ Beseda 'dotik' je sicer v SSKJ opredeljena kot kratkotrajno, popolno približanje in ponazorjena z naslednjimi primeri: začutiti rahel dotik; redke snežinke so se pri dotiku z zemljo raztopile; opozoriti z dotikom roke / hruške so na dotik že mehke.

2. BOŽJI DOTIK V STARI ZAVEZI

Ob prebiranju Svetega pisma najdemo številne primere, kaj za človeka pomeni občutiti svet in Boga tudi preko dotika. Čeprav je Bog svet ustvaril z besedo, najdemo že takoj na začetku Svetega pisma opis, kako je Bog z lastnimi rokami »iz zemeljskega prahu izoblikoval človeka« (1Mz 2, 7a). Ciril Sorč to dejanje razlaga kot gesto nezadržne ljubezni, zaradi katere je Bog hotel ustvariti nekoga, ki mu bo mogel podarjati tisti odnos, ki vlada v Bogu. »Z dotikom je Jahve oblikoval človeka in ga z dihom priklical v bivanje. Človek je postal odnosno bitje; iz dotika za dotik« (Sorč 2018, 9).

Pri preroku Ozeju beremo čudovit opis materinske ljubezni Boga do svojega ljudstva, ki je poln nežnih dotikov: »Jaz sam sem Efrajima učil hoditi, jemal sem jih na svoje lakte, pa niso spoznali, da skrbim zanje. Pritegoval sem jih s človeškimi vezmi, z vrvicami ljubezni, bil sem jim kakor tisti, ki si vzdigujejo otroka k licu, počasi sem mu dajal jesti« (Oz 11, 3-4).

Prav tako v Stari zavezi najdemo izraze kot »Gospod, Bog nad vojskami, se dotakne zemlje in se zamaje« (Am 9, 5) in »dotakne se gora in te se kadijo« (Ps 104, 32), ki kažejo na Božjo moč nad vsem ustvarjenim. V nasprotju z Bogom pa so maliki brez moči in nezmožni dotika, kajti imajo »svoje roke, pa ne tipajo« (Ps 115, 7).

V starozavezni zgodbi o Mojzesu in gorečem grmu lahko beremo, kako je Božji glas iz grma Mojzesu naročil, naj si sezuje čevlje z nog, ker je kraj, kjer stoji, sveta zemlja. Sezuti čevlje je znak spoštovanja, obenem pa Bog s tem Mojzesu naroči, naj se s stopali neposredno dotakne zemlje, naj začuti tla pod nogami, da bi se tako Bog razodel vsem njegovim čutom. Da bi Mojzes spoznal svetost Boga, mora vključiti vse čute: videti in vonjati goreči grm, slišati Božji glas in se dotakniti svete zemlje.

Preko svojega božanskega dotika Bog spreminja ljudi in jih obrača k sebi. V 1. Samuelovi knjigi beremo, kako je Samuel v Gospodovem imenu mazilil Savla za kralja in mu napovedal, da bo srečal preroke. Samuel nadaljuje: »In navdal te bo Gospodov duh, z njimi boš prerokoval in se spremenil v drugega človeka« (1 Sam 10, 6). Sveto pismo nato piše, kako je Bog Savlu spremenil srce in kako ga je

navdal Božji duh. Moč tega Božjega dotika se je s Savla prenesla tudi na ljudi, ki so ga poslušali: *»Z njim so šli veljaki, ki se jim je Bog dotaknil srca«* (1Sam 10, 26).

Pri Izaiju beremo, kako Božji dotik očiščuje greha in obenem daje poslanstvo. Ko Bog pokliče Izaija za preroka in se ta brani poslanstva, ker se ne čuti vrednega zaradi svoje grešnosti, mu Bog pošlje serafa, ki s kleščami vzame žerjavico z oltarja in se z njo dotakne njegovih ustnic ter mu zagotavlja: *»Glej, tole se je dotaknilo tvojih ustnic, tvoja krivda je izbrisana, tvoj greh je odpuščen«* (Iz 6, 7). Ta, ki se je prej branil poslanstva, se po Božjem dotiku daje na razpolago z besedami: *»Tukaj sem, pošlji mene!«* (Iz 6, 8b).

Knjiga preroka Jeremija se začne s čudovitimi besedami, ki mu jih nameni Bog in ki veljajo tudi za vsakogar od nas. Vsako življenje se namreč spočne iz Božjega dotika, po ljubezni Boga, ki vsakemu od nas pravi: *»Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal; preden si prišel iz materinega naročja, sem te posvetil«* (Jer 1, 5). Ko se Bog dotakne Jeremijevih ust, mu daje poslanstvo, da ljudem posreduje njegovo besedo: *»Potem je Gospod iztegnil svojo roko in se dotaknil mojih ust; Gospod mi je rekel: 'Glej, svoje besede polagam v tvoja usta. Glej, postavljam te ta dan nad narode in kraljestva, da ruješ in podiraš, da uničuješ in rušiš, da zidaš in sadiš'«* (Jer 1, 9-10).

V Stari zavezi najdemo veliko prisodob, v katerih je Božja ljubezen do izvoljenega ljudstva opisana kot starševska ljubezen ali ljubezen med zaročencema. Dejanski dotik Boga pa je bil privilegij tistih, ki jim je bilo določeno posebno pomembno poslanstvo. Savel doživi dotik Boga, ko postane kralj. Po Božjem dotiku, ki mu spremeni srce, dobi avtoriteto in vpliv, da se preko njega lahko Bog dotakne še drugih in spremeni tudi njihova srca.

Poleg kralja sta Božjega dotika deležna tudi preroka Izaija in Jeremija. Božji dotik ju usposobi za poslanstvo preroka, tako da ju očisti grehov in jima da pogum in srčnost za opravljanje poslanstva. V začetku prestrašena in prepričana o svoji nevrednosti in nezrelosti po Božjem dotiku zaupata v Božji načrt in vodstvo in izrečeta svoj: *»Tukaj sem!«*

3. DOTIK JEZUSA V EVANGELIJIH

V Novi zavezi dobi odnos med Bogom in človekom povsem nove razsežnosti. Oddaljeni Bog, pred katerim so si ljudje zakrivali obraz, da ne bi umrli ob pogledu nanj, tisti, ki je govoril po angelih in prerokih, se razodene in učloveči kot Emanuel – Bog z nami.

Ko Jezus razodeva svojo mesijansko identiteto, prekrši veliko kulturnih norm. Znan je po tem, da je z grešniki in prijateljuje z izgubljenimi. Vendar pa so najbolj pomenljiva srečanja tista, kjer se Jezus razodene kot najbolj nekonvencionalen odrešenik, tista, ki vključujejo dotik:

- svojo duhovniško identiteto razodene s polaganjem rok in blagoslovom otrok (Mt 9, 13-15);
- mazili ga ženska z razpuščenimi lasmi (kar kaže, da je na slabem glasu) in mu umiva noge s solzami ter jih briše s svojimi lasmi (Lk 7, 36);
- ko obhaja zadnjo večerjo s svojimi učenci in postavi zakrament svete evharistije, najprej svojim učencem umije noge – dejanje, ki so ga opravljali le najnižji (Jn 13, 3-14). Bog, ki se je utelesil kot človek, obrne logiko kraljevanja na glavo v tem dejanju služenja. Ko je po večerji Jezus aretiran, je izdan z zelo intimnim dotikom – s poljubom (Mr 14, 43-46);
- po vstajenju se ga Marija Magdalena želi dotakniti v vrtu (Jn 20, 15-18);
- Tomaža Jezus povabi, naj se dotakne njegovih ran in položi roko v njegovo stran (Jn 20, 26-29).

Jezus se kot Mesija v nasprotju s pričakovanji ne razodene kot prevratnik, ki bi zanetil revolucijo proti rimski nadvladi, ampak pokaže svojo resnično veličino v svoji solidarnosti z revnimi, nemočnimi, bolnimi, izgubljenimi in osamljenimi. Najbolj neverjetna pa je njegova pripravljenost, da se dotakne tistih, ki jih je družba obsodila na življenje brez dotika.

3.1 DOTIK, KI OZDRAVLJA IN VRAČA ŽIVLJENJE

V evangelijih imamo kar nekaj opisov Jezusovih srečanj z bolniki. Ko jih Jezus ozdravlja, s tem razodeva »hotenje Boga, da človek živi v polnosti« (Sorč 2018,

18). Včasih ozdravlja zgolj z besedo, velikokrat pa tudi z dotikom. Ta dotik za Jezusa ni potreben – dovolj bi bila beseda, celo misel. Če torej Jezus kljub temu uporabi tudi dotik, je to verjetno zato, ker to potrebuje človek – predvsem zato, da bi začutil svojo vrednost, da bi se zavedel, kako dragocen je v Božjih očeh.

3.1.1 Ozdravitev gobavca

Ko je prišel z gore, so ga spremljale velike množice. In glej, pristopil je gobavec, se poklonil pred njim do tal in rekel: »Gospod, če hočeš, me moreš očistiti.« Jezus je iztegnil roko, se ga dotaknil in rekel: »Hočem, bodi očiščen!« In pri priči je bil očiščen gob. Nato mu je Jezus rekel: »Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, pokaži se duhovniku in prinesi dar, ki ga je zapovedal Mojzes, njim v pričevanje« (Mt 8,1-4).

Jezus odpravlja nečloveška določila Postave, ki so gobavce popolnoma izločila iz skupnosti in jih razglasila za nečiste. Kot taki se niso smeli približati ne Bogu ne ljudem. Gobavec iz tega odlomka pa že ve, da je za Jezusa kljub svoji boleznici del občestva, zato ne ostaja daleč, ampak pristopi k Jezusu.

Gobavec pred Jezusa ne stopa z zahtevo po ozdravitvi niti s prošnjo, pač pa s ponižnim »če hočeš« in v veri, da Jezus že ve, kaj potrebuje. Obenem izpove svojo vero v Jezusa, ko izrazi svoje prepričanje, da ga Jezus more ozdraviti. Še več kot to, Jezus ga more popolnoma rehabilitirati, da spet postane čist in sposoben, da se lahko približa ljudem in Bogu.

Jezus je iztegnil roko. Po Faustiju (2008, 138) iztegnjena roka označuje Božji poseg, s katerim rešuje človeka. Jezus se je gobavca dotaknil – dotaknil se je nedotakljivega, ker je Bog prav zaradi svojega usmiljenja, s katerim se dotika naše bede. Bog ni postava, ki zapoveduje, ali vest, ki obtožuje, ampak Oče, ki je blizu vsaki človekovi potrebi. Za ozdravljenje bi bila dovolj beseda ali misel, a Jezus se gobavca dotakne, kajti tip je čut, ki vključuje največjo bližino in intimno povezanost. Gianfranco Ravasi to srečanje opisuje takole: »Gobavec z začudenimi očmi spremlja tako globoko solidarnost, ki je pripravljena preseči vsa varovalna pravila v želji, da bi tako drugega objela in ustvarila popolno bližino« (Ravasi 2017, 77).

Ko Jezus izgovori besede »bodi očiščen«, nas te besede spomnijo na stvarjenje sveta, na to, kako je vse nastalo po Božjem vzkliku »bodi«. Ko Jezus človeku reče »bodi očiščen«, ga povrne v prvotno stanje, spet ga naredi podobnega sebi. Fausti razlaga, kako nas, podobno kot Jezus gobavca, notranji dotik Božje besede osvobodi greha in strahu pred smrtjo, saj vemo, da smo vedno z Njim, ki je smrt premagal.

Pristnost našega krščanstva pa se pokaže v posnemanju Kristusa, ki na vrednostni lestvici najvišje postavi nežno in močno sočutje in se vedno postavi na stran najbolj odrinjenih. Danes ima »gobavost« mnoge druge pojavne oblike, a ljudje še vedno potrebujejo, da jim nekdo poda roko, se sočutno dotakne njihovih zunanjih in notranjih ran ter zanje in z njimi prosi za ozdravljenje Njega, ki jih lahko reši.

3.1.2 Ozdravitev Petrove tašče

Ko je Jezus prišel v Petrovo hišo, je videl, da njegova tašča leži in ima vročico. Dotaknil se je njene roke in vročica jo je pustila. Vstala je in mu stregla (Mt 8, 14-15).

Jezus pride v Petrovo hišo in sam opazi stisko – nihče se mu ne približa, nihče ga za ozdravljenje ne prosi – pobuda je njegova. Jezus vidi potrebo in posreduje.

Ko je Jezus ozdravil gobavca, mu je s svojim dotikom dal novo življenje. Ko se dotakne roke Petrove tašče, ta ni samo ozdravljena vročice, ampak se zgodi nekaj več. Zakaj se dotakne prav roke? Fausti (2008, 147) razlaga, da roka pomeni dejavnost in glede na to, kako jo človek uporablja, za dobro ali za zlo, postaja vedno bolj ali vedno manj podoben Bogu. Ko se Jezus dotakne njene roke, se v tem dotiku zgodi povezava in izmenjava energije.

Ženska je vstala – tu je v evangeliju uporabljen isti glagol kot za opis Jezusovega vstajenja od mrtvih in gre za simbolno vstajenje iz smrti egoizma v svobodo služenja. Služenje je konkretni izraz ljubezni in lastnost Boga, ki je ljubezen. Po Jezusovem dotiku se ta Božja lastnost prenese tudi na Petrovo taščo – ker je ljubljena, lahko tudi sama ljubi in s služenjem navzven pokaže spremembo oziroma ozdravljenje, ki ga je v njej povzročil Božji dotik. Po dotiku ni samo osvobojena svoje bolezn, ki jo je priklepala na posteljo, ampak postane

tudi podobna Jezusu – začne streči, služiti drugim. Skupaj s poslanstvom služenja ob Jezusovem dotiku prejme tudi moč, da ga izpolni.

3.1.3 Ozdravitev krvotočne žene in obuditev Jairove hčere

Ko se je Jezus vrnil, ga je sprejela množica, kajti vsi so ga pričakovali. Tedaj je prišel mož, ki mu je bilo ime Jaír; bil je načelnik shodnice. Padel je k Jezusovim nogam in ga prosil, da bi prišel v njegovo hišo. Imel je namreč edino hčer, staro okoli dvanajst let, in ta je umirala. Ko je Jezus šel tja, so se množice gnetle ob njem. Neka žena, ki je že dvanajst let krvavela in potrošila za zdravnike vse, kar je imela za življenje, pa je nihče ni mogel ozdraviti, se mu je približala od zadaj. Dotaknila se je roba njegove obleke in takoj nehala krvaveti. Tedaj je Jezus rekel: »Kdo je tisti, ki se me je dotaknil?« Ker so vsi zanikali, je Peter dejal: »Učenik, množice se gnetejo ob tebi in te stiskajo.« Jezus pa je rekel: »Nekdo se me je dotaknil. Opazil sem namreč, da je šla moč od mene.« Ko je žena videla, da ni ostala skrita, je drhte pristopila. Vrgla se je predenj in vpricho vsega ljudstva povedala, zakaj se ga je dotaknila in kako je v trenutku ozdravela. On pa ji je rekel: »Hči, tvoja vera te je rešila. Pojdi v miru!«

Medtem ko je še govoril, je prišel nekdo od predstojnikovih in rekel: »Tvoja hči je umrla, ne nadleguj več učitelja.« Ko je Jezus to slišal, mu je odgovoril: »Ne boj se! Samo veruj in bo rešena.«

Stopil je v hišo in nikomur ni pustil, da bi šel z njim, razen Petru, Janezu in Jakobu ter očetu in materi deklice. Vsi so jokali in žalovali za njo. On pa je rekel: »Ne jokajte, saj ni umrla, ampak spi!« Posmehovali so se mu, ker so vedeli, da je umrla. On pa jo je prijel za roko in zaklical: »Deklica, vstani!« In njen duh se je vrnil in takoj je vstala. Ukazal je, naj ji dajo jesti. Njeni starši so bili čisto iz sebe. Naročil pa jim je, naj nikomur ne povedo, kaj se je zgodilo (Lk 8, 40-56).

Gre za zgodbo v zgodbi, v obeh pa igra dotik pomembno vlogo. Ko se žena v velikem zaupanju dotakne roba Jezusove obleke, v trenutku ozdravi. Kmalu zatem se Jezus dotakne deklice in jo obudi v življenje. Po Faustiju gre za dva vidika iste resničnosti, ki ju je zato treba brati skupaj (Fausti 2008, 180). V prvi zgodbi izvemo, kaj pomeni vera: dotakniti se Jezusa. Druga zgodba pa nam pove, kaj nam ta dotik prinaša: prehod iz smrti v življenje. Dotakniti se pomeni iti preko

svoje meje, stopiti v povezanost z drugim. Vera je dotakniti se Gospoda, ki se nas tudi sam dotakne in njegov dotik prinaša dar življenja. To vero ima tudi oblastnik iz evangelija, ki prosi Jezusa, naj na deklico položi roko in bo živel.

Žena se Jezusu približa na skrivaj. Ničesar ne reče, ne prosi. V veri se mu približa od zadaj in si misli: »Če se le dotaknem njegove obleke, bom rešena« (Mt 9, 21). Vera je notranja gotovost, da nas dotik Boga rešuje. Toda ozdravljenje ne izhaja iz magije dotika, pač pa iz osebnega srečanja. Jezus se obrne in ženo nagovori – rešuje samo srečanje z Jezusom v veri.

V dogodku z ženo, ki je krvavela, se Jezus obrne nanjo osebno in zdi se, da je celotna množica izginila. Gre za osebno srečanje, kjer drugi niso pomembni. Tudi pri obuditvi Jairove hčere Jezus vse pošlje proč in se deklici približa kot oče ali mati, ki prideta zbuditi otroka. Šele v zaključni povedi se na prizorišče vrnejo priče, ki bodo glas o čudežu ponesle še do drugih. V najpomembnejših in najglobljih trenutkih pa Matej Jezusa predstavi kot nekoga, »ki se da srečati tistemu, ki ima vero« (Galizzi 2010, 138) in ki se človeku približa na intimen, osebni način, se ga dotakne kot posameznika, ne kot dela anonimne množice.

Zagotovo ni naključje, da sta obe zgodbi v Svetem pismu tako prepleteni, zato sem ju natančneje primerjala in poiskala nekaj paralel.

Tabela 1: Primerjava obuditve Jairove hčere in ozdravitve krvotočne žene

	Jair	Žena, ki je krvavela
1. PONIŽNOST	Padel je k Jezusovim nogam in ga prosil...	... se mu je približala od zadaj. Dotaknila se je roba njegove obleke... ... je drhte pristopila. Vrgla se je predenj...
2. VERA	Samo veruj in bo rešena!	Hči, tvoja vera te je rešila.
3. DOTIK JEZUSA	On pa jo je prijel za roko...	Dotaknila se je roba njegove obleke... »Kdo je tisti, ki se me je dotaknil?« »Nekdo se me je dotaknil.«
4. JEZUS SE PRIBLIŽA OSEBNO	Deklica, ...	Hči, ...
5. DVANAJST LET	Edina hči, stara okoli dvanajst let	Žena, ki je že dvanajst let krvavela
6. UMIRANJE	Imel je namreč edino hčer, staro okoli dvanajst let, in ta je umirala. ...	potrošila za zdravnike vse, kar je imela za življenje, pa je nihče ni mogel ozdraviti.
7. JEZUS OZDRAVI TAKOJ	In njen duh se je vrnil in takoj je vstala.	Dotaknila se je roba njegove obleke in takoj nehala krvaveti. Vrgla se je predenj in vpričo vsega ljudstva povedala, zakaj se ga je dotaknila in kako je v trenutku ozdravela.

V obeh zgodbah se pojavljajo nekateri skupni motivi in teme:

a) Dotik Boga daje življenje

Krvotočna žena je vse svoje premoženje zapravila za zdravnike, a ji nihče ni mogel pomagati. Ko se z vero približa Jezusu in se dotakne samo roba njegove obleke, se odtekanje krvi, torej odtekanje življenja, ustavi.

Jairova hčerka je v Jezusovi odsotnosti umrla. Ko jo Jezus prime za roko in pokliče, jo obudi v življenje.

b) Vera

Bog daje življenje v obilju, a predpostavlja na naši strani sodelovanje. Da bi njegova milost lahko delovala, se mu moramo približati s ponižnostjo in z vero.

V primeru krvotočne žene gre za njeno lastno vero, v primeru Jairove hčerke pa za vero njenega očeta.

c) Množica – posameznik

Množica je predstavljena kot tista, ki je fizično sicer blizu Jezusu, celo pritiska nanj, a ta bližina ni rodovitna. Posameznik (Jair, žena) se Jezusu bliža z vero, zaupanjem in ponižnostjo, množica pa ga sicer pričakuje, a je to pričakovanje bolj izraz lakote po senzacijah. Množica se na Jezusove besede celo odzove s posmehom. »Nikjer drugje v Svetem pismu ne najdemo tako ciničnega posmehovanja samozaverovane množice, ki bi enega in drugo hotela odvrniti od tesnejšega stika z Jezusom. Takšna je bila drža množice, ki največkrat ustreza povprečnemu zemljanu tudi danes...Množica je zadovoljna v svojem – morda lepo okrašenem, a vendar samo – sarkofagu« (Bratina 1991, 206).

Vera je osebni odnos z Gospodom. Zanj nismo del brezimne množice, ampak ljubljene otroci, ki nas nagovarja z »deklica«, »hči«. On sočustvuje s stiskami posameznika in se nanje odzove – z dotikom, ki ozdravlja in vrača življenje, in z besedami spodbude: Ne boj se! Veruj! Pojdi v miru!

Kako se lahko obe zgodbi dotakneta današnjega človeka?

Tudi danes se mnogi obračajo na Jezusa s svojimi prošnjami in hrepenenji, s svojimi stiskami in težavami, ki jim sami niso kos. Tudi danes se mnogi želijo dotakniti njegove obleke in biti rešeni. Sprašujem pa se, koliko je v tem obračanju nanj in v tej želji po dotiku resnične vere, zaupanja, želje po bližini, koliko pa je vraževerja in trgovanja. V potrošniški in zmaterializirani družbi se zdi, da smo navajeni vse preračunati – koliko očenašev ali rožnih vencev je treba za

ozdravitev, koliko maš za uspeh,... Velikokrat smo podobni množici iz izbranega odlomka. Ne znamo se Jezusu približati s ponižnostjo, ne iščemo njegove bližine z vero in zaupanjem, ampak pritiskamo nanj s svojimi zahtevami. Iščemo senzacij in smo slepi za dotike in darove, ki jih prejemo vsak trenutek – zastonj in na žalost velikokrat tudi zaman.

Ne znamo iskreno reči: Zgodi se tvoja volja. Prepričani smo, da sami najbolje vemo, kaj je prav in kaj potrebujemo. Tako kot je množica v evangeliju »vedela«, da je deklica umrla. Krvotočna žena in Jair sta bila tudi v množici, a sta znala ohraniti svojo vero. Nista šla s tokom. Ko Jairu precej grobo povejo, da je hči umrla in da je nadlegovanje Jezusa zdaj nesmiselno, ker je prepozno, se ne da zмести. Ne posluša množice, ampak Jezusa, ki ga spodbuja, naj se ne boji in naj veruje. Žena se ne prestraši množice, ampak pred njimi pogumno pričuje o tem, kako je bila ozdravljena. Današnjemu človeku sta oba lahko zgled, ko nam zmanjka poguma za zoperstavljanje večini in ko ne znamo več razločiti, čigav glas nas nagovarja.

Druga stvar, ki se po mojem mnenju dotakne današnjega človeka, so Jezusove besede: »*Deklica, vstani!*« Veliko staršev si danes želi, da bi Jezus tudi njihovega otroka prijel za roko in mu izrekel te besede. Ne mislim samo na starše bolnih in umirajočih otrok, čeprav se zavedam njihove nepopisne stiske in si ne znam predstavljati njihovega trpljenja. Mislim tudi na vse mlade, v katerih je ugasnilo navdušenje za življenje, vse tiste, ki z ugaslim pogledom brezciljno in brezvoljno tavajo in životarijo, ker so daleč od Življenja. Mislim na vse tiste, ki so zatavali tako daleč, da se ne morejo več dotakniti niti roba Jezusove obleke. Želim si, da bi vsak od njih imel koga, ki bi zanje padel pred Jezusom na kolena, kot je Jair prosil za svojo hčer. Zdi se mi, da se večina kristjanov premalo zaveda svoje odgovornosti, da prinašamo na oltar vse te »razkropljene otroke«. Verujoči ne bi smeli biti del množice, ki je Jairu oznanila, da nima smisla več prositi, in ki ni verjela, da za Boga nikoli ni prepozno, ampak bi morali z besedo, predvsem pa s svojim življenjem, prepričljivo pričevati o svojem srečanju z Jezusom in kako nam njegov dotik spreminja življenje. Svoji okolici bi morali posredovati njegove spodbudne besede: Ne boj se! Veruj! Pojdi v miru!

3.1.4 Jezus ozdravi dva slepa

Ko je Jezus odhajal od tam, sta šla za njim dva slepa in vpila: »Usmili se naju, Davidov sin!« Ko je stopil v hišo, sta slepa prišla k njemu. Jezus jima je rekel: »Ali verujeta, da morem to storiti?« »Da, Gospod,« sta mu dejala. Tedaj se je dotaknil njunih oči in rekel: »Zgodi se vama po vajini veri!« In oči so se jima odprle. Jezus jima je nato ostro zabičal: »Glejta, da nihče ne izve!« (Mt 9, 27-31).

Oba slepa vpijeta k Jezusu. To kaže na njuno ponižno držo in zaupanje v Božje usmiljenje. Ubogih namreč ni strah vpiti. Njihova molitev so kriki, včasih solze. Oni vedo, da se ne morejo več zanašati na nikogar drugega kot na Jezusa in njegovo usmiljenje.

Na začetku ozdravljenja in razsvetljenja je želja hoditi za njim, hrepenenje po njegovi bližini, uboštvo duha, ki vse stavi nanj. Fausti razlaga, kako je prvo razsvetljenje že spoznanje, da smo slepi, kajti kdor ve, da je slep, razume, da ni ustvarjen za temo. »Resničnost je enaka tako za tistega, ki vidi, kot za slepega. Toda drugačen je način, kako se vedeta do nje: prvi žanje koristi in uživa, drugi se zaletava vanjo in si povzroča bolečine« (Fausti 2008, 186). V enaki življenjski situaciji se nekdo oklene Jezusa, drugi pa ga preklinja. Naša vera ni odvisna od zunanjih okoliščin, ampak od odprtosti srca in od naše svobodne odločitve zanj ali proti njemu, kajti »v vsaki usodi, ki nas doleti, sveti božja luč in se dogodi ali spregledanje ali oslepitev« (Guardini 2007, 151).

Na Jezusovo vprašanje slepa izpovesta svojo vero vanj in v njegovo moč, da ju more ozdraviti. Kot odgovor na njuno veroizpoved, se ju Jezus dotakne in ju ozdravi. Njegov dotik jima odpre oči. Ta, ki sta bila prej v temi, nenadoma zagledata svetlobo. Tedaj Jezus ozdravljenima pokaže »v svetlobo, v novo notranjost, ki se je odprla znotraj in ju nauči natanko razločevati: v prvi, naravni luči, drugo, sveto, ki se je prižgala po vernem dotiku z njim« (Guardini 2007, 150).

Jezusov dotik torej ne pomeni le fizične ozdravitve, ampak tudi razsvetljenje. Fausti razlaga, kako po ozdravljenju svoje slepote začnemo na življenje gledati z očmi Sina in zato povsod vidimo Očetovo ljubezen. Tako se prebudimo iz svojih strahov in se osvobodimo laži ter spoznamo resnico. Ozdravljeni svoje slepote in razsvetljeni po Besedi lahko postanemo luč sveta. Le kdor je doživel Božji dotik in se tega zaveda, lahko verodostojno pričuje o moči in učinkih tega dotika.

3.1.5 Jezus ozdravi sključeno ženo

V soboto je učil v neki shodnici. In glej, tam je bila tudi žena, ki je že osemnajst let imela duha bolezní. Bila je sključena in se sploh ni mogla vzravhati. Ko jo je Jezus videl, jo je poklical k sebi in ji rekel: »Žena, rešena si svoje bolezní.« Položil je nanjo roke in takoj se je vzravhala in slavila Boga (Lk 13, 10-13).

Dogodek ozdravitve precej spominja na ozdravitev žene, ki je dvanajst let krvavela, vendar pa se sključena žena, za razliko od krvotočne, ne skuša dotakniti Jezusa. Pobuda za ozdravitev je tukaj povsem na Jezusovi strani: on jo zagleda, jo pokliče k sebi in ji pove, da jo je že rešil njene bolezní. Ko položi roke nanjo, se ta ozdravitev pokaže tudi na zunaj – žena se vzravna. Fausti (2012, 498) razlaga, da se je čudež zgodil že prej. Ko Jezus reče: »Žena, rešena si svoje bolezní«, je čudež le še razglašen. Vendar pa je to oznanilo potrebno, da bi se človek tega zavedel in se, do takrat še vedno sključen, vzravnal.

Žena je sključena. Po Faustiju (2012, 498) je ta položaj posledica delovanja satana, »ki je zvezal človeka, da bi ta ostal zaprt in zvit vase, kar bi mu preprečevalo gledati kvišku.« Jezusov dotik ne ozdravi le ženine telesne bolezní, ampak ozdravi tudi njenega duha, da se lahko vzravna, se ozre kvišku in slavi Boga.

3.2 DOTIK, KI UTRJUJE VERO

3.2.1 Jezus prime Petra za roko

Čoln pa se je medtem oddaljil že precej stadijev od brega. Valovi so ga premetavali, kajti pihal je nasprotni veter. Ob četrti nočni straži je Jezus hodil po jezeru in prišel k njim. Ko so ga učenci videli hoditi po jezeru, so se vznemirili in rekli: »Prikazen je.« Od strahu so zavpili. Jezus pa jim je takoj rekel: »Bodite pogumni! Jaz sem. Ne bojte se!« Peter mu je odgovoril in rekel: »Gospod, če si ti, mi ukaži, da pridem po vodi k tebi.« On mu je dejal: »Pridi!« In Peter je stopil iz čolna, hodil po vodi in šel k Jezusu. Ko pa je videl, da je veter močan, se je zbal. Začel se je potapljati in je zavpil: »Gospod, reši me!« Jezus je takoj iztegnil roko, ga prijel in mu dejal: »Malovernež, zakaj si podvomil?« (Mt 14, 24 – 31).

Peter je videl Jezusa hoditi po vodi in dokler je imel oči uprte vanj, mu je zaupal in je lahko tudi sam hodil po vodi. Ko pa je pogled odvrnil od Jezusa in se zavedel zunanjih okoliščin (močnega vetra), se je začel potapljati.

Ko človek pozabi, kdo je Bog in kakšna je njegova moč, ko odvrne svoj pogled, začne hitro izgubljati vero in zaupanje, na njuno mesto pa se naselijo strah, zbeganost in dvom. Tako hitro nas zavedejo neugodne zunanje okoliščine, pesimistične napovedi in vse oblike negativizma, da pozabimo na svojo povezanost z Bogom, na njegovo moč in na zanesljivost njegovih obljub. Velikokrat z vero, zaupanjem in navdušenjem stopimo na pot k Jezusu, a nas tako hitro prevzame dvom in se začnemo potapljati.

Kako pomembno je v takih trenutkih v Božji besedi, molitvi, ljudeh ali zakramentih iskati in najti milostni Božji dotik, ki nas dvigne in nam pomaga spet videti, da ima Jezus nadzor nad vsem. Tisti, ki je pomiril vihar in zapretil vetru, lahko prinese mir tudi v vsako našo življenjsko situacijo, če smo le dovolj ponižni, da nam ni pretežko kot Peter prositi: »*Gospod, reši me!*«. Morda bomo v svoji vesti slišali, kako nam Bog očita premajhno vero in zaupanje, a bomo obenem izkusili, da je Božja roka vedno iztegnjena proti izgubljenim, da se je lahko kadar koli oklenemo in nas njegova milost dvigne iz razburkanih voda našega življenja. Naj imajo vidne grožnje tega sveta kakršno koli obliko, jih vedno premaga nevidna resničnost vere v Kristusa.

3.2.2 Tomaž se dotakne Jezusovih ran

Tomaža, enega izmed dvanajsterih, ki se je imenoval Dvojček, pa ni bilo med njimi, ko je prišel Jezus. Drugi učenci so mu torej pripovedovali: »Gospoda smo videli.« On pa jim je rekel: »Če ne vidim na njegovih rokah rane od žebeljev in ne vtaknem prsta v rane od žebeljev in ne položim roke v njegovo stran, nikakor ne bom veroval.« Čez osem dni so bili njegovi učenci spet notri in Tomaž z njimi. Jezus je prišel pri zaprtih vratih, stopil mednje in jim rekel: »Mir vam bodi!« Potem je rekel Tomažu: »Položi svoj prst sem in poglej moje roke! Daj svojo roko in jo položi v mojo stran in ne bodi neveren, ampak veren.« Tomaž mu je odgovoril in rekel: »Moj Gospod in moj Bog!« Jezus mu je rekel: »Ker si me videl, veruješ? Blagor tistim, ki niso videli, pa so začeli verovati!« (Jn 20, 24 – 29).

»Vera vedno pomeni videti in dotakniti se Gospoda« (Fausti 2012, 606). Njegovi sodobniki so lahko izkusili fizično videnje in dotik, toda še vedno so se morali svobodno odločiti zanj. Videli in dotaknili so se namreč Jezusa tudi tisti, ki so ga križali. Dotaknil se ga je tudi Juda Iškarijot, ki ga je celo izdal z zelo intimnim dotikom – poljubom. Po drugi strani pa vsakdo, ki vanj veruje in ga ljubi, lahko izkusi notranje videnje in dotik.

Poleg videti se hoče Tomaž Jezusa tudi dotakniti. Pogosto se to razlaga kot znamenje nevere, čeprav njegova zahteva po dotiku morda izraža le njegovo željo po gotovosti in globlji povezanosti s skrivnostjo Jezusovega trpljenja in vstajenja.

Wolfgang Bögl v svojem članku orisuje apostola Tomaža kot človeka, ki se vsega loti z glavo, z razumom, ki verjame samo tisto, kar lahko vidi, česar se lahko dotakne, kar lahko razume in dokaže. Obenem pa je to človek, ki ne sprejme ničesar nekritično, ampak gre v globino, sprašuje in išče (Bögl 2018).

Ko pride Jezus čez osem dni spet med učence, je Tomaž med njimi. Jezus vse pozdravi z »*Mir vam bodi!*«, potem pa se na poseben način obrne k Tomažu – na način, ki ga Tomaž potrebuje. Bögl poudarja, da v Jezusovem srečanju s Tomažem ni niti sledu očitka, poučevanja ali teoretične razlage. V načinu, kako se Jezus sreča s Tomažem, je jasno, da vera v vstajenje ni prvenstveno stvar razuma, ampak je vstajenje v prvi vrsti povezano s srečanjem in dotikom. To je tisto, kar tako nujno potrebujemo, da bi lahko verjeli in zaupali.

Zato se Jezus obrne k Tomažu in ga povabi, naj se dotakne ran na njegovih rokah in položi roko na njegovo prebodeno stran. Zakaj je za Tomaža tako pomembno, da se dotakne ran? Če Vstali ne bi več imel znamenj ran, bi svoje življenje in trpljenje pustil za sabo kot nekaj preteklega, kar s sedanostjo nima nobene zveze. Tomaž po ranah prepozna: Vstali je Križani. Obenem Kristusove rane prinašajo še eno sporočilo: Jezus rane svoje človeškosti vzame s sabo v nebo. Tako daje vsem trpečim gotovost, da jih Bog dviga v vseh njihovih ranjenostih in z vsemi njihovimi ranami.

Ko Jezus povabi Tomaža, naj se dotakne njegovih ran, mu dovoli, da začuti njegovo notranjost, njegovo središče. Tomaž doživi dotik v svoji notranjosti, ganjen je v svojem srcu. Glava in razum nista več pomembna, pomembno je

občutje bližine, občutje, da je vse res; da je Jezus tudi po svoji smrti na križu še vedno tu, da deluje in se daje čutiti v srcih in delovanju svojih učencev.

Zdi se mi, da je zgodba o »nevernem« Tomažu prisposodba za to, da lahko vstajenje resnično dojamemo, če svoje prste in svoje roke položimo na rane življenja: na Jezusove rane, na rane sočloveka in na svoje lastne rane. Vera v vstajenje, če ne gre za golo razumsko dožemanje, potrebuje srečanje z ranami. Potrebuje sprejetje bolečin, ponižanja in strahu pred trpljenjem, krivdo in smrtjo. Iz srečanja z ranami, iz dotika ran se rodi hrepenenje po večnosti in vera, da je Kristus v svojih ranah na križu zaslužil odrešenje tudi za vse naše rane. V vstajenje moramo verjeti s srcem, rokami in seveda tudi z glavo. Naša vstajenjska vera si mora umazati prste, ko se dotika ran. Naravnana mora biti proti temu, da se ranjene točke našega življenja, družbe, gospodarstva in politike prikriva in se o njih molči.

Ob liku apostola Tomaža nam evangelist Janez tako tolažeče predoči, da trpljenje in življenjske preizkušnje ne prinašajo neizogibno obupavanja, ampak lahko človek ob njih tudi zori. Ob Tomažu lahko vidimo, da pogosto prav srečanje z ranami omogoča čudež spreobrnjenja.

Ko Jezus spodbudi Tomaža, naj uresniči svojo željo po dotiku, s tem pokaže, da je bil prisoten tudi takrat, ko so se učenci o tem pogovarjali, čeprav ga niso videli. Če Tomaž lahko položi prst v luknjo od žebeljev in potisne roko v rano od sulice, je to zato, ker Jezusove rane tudi po vstajenju ostajajo skrivnostno odprte: »so vrata, vedno na stežaj odprta, skozi katera Bog prihaja ven k nam in mi vstopamo k njemu« (Fausti 2012, 612).

Fizični tip in vid sta učence prepričala in ganila, da sta se v njih prebudila tudi duhovni vid in tip. Ko srečaš Boga, je to »srečanje, ki ne pušča nič tako, kot je bilo prej, in nas vodi na pot spreobrnjenja« (Sorč 2018, 85). Na enak način Božja beseda in zakramenti odpirajo naše duhovne čute, da bi v duhu videli in se dotaknili Gospoda.

Tomažev prehod iz nevere v vero označuje njegov vzklik: »*Moj Gospod in moj Bog!*«, ko se po dotiku Jezusovih ran v njem prebudi gotovost, da je Križani resnično tisti Bog, ki ga nikoli nihče ni videl, a se je razodel po ljubezenskih ranah Sina. Tomaž s tem razglasi božanskost Sina, enakega Očetu, in v svojem srcu spozna, kar jim je Jezus že prej oznanil: »*Kdor je videl mene, je videl Očeta*« (Jn

14, 9). S tem, ko dvakrat uporabi zaimek »moj«, Tomaž tudi izpove, da ga je odnos z Jezusom prevzel do globin. Biti veren pomeni biti v odnosu z Bogom, kajti »Bog ni tisti, do katerega zavzemamo stališče, ampak tisti, s katerim vzpostavimo odnos« (Sorč 2018, 81).

3.3 DOTIK, KI ODPUŠČA

3.3.1 Grešnica mazili Jezusove noge

Nekdo izmed farizejev ga je prosil, naj jé z njim. Ko je stopil v farizejevo hišo, je sédel za mizo. In glej, ko je neka žena, ki je bila v mestu grešnica, izvedela, da je v farizejevi hiši pri mizi, je prinesla alabastrno posodo dišavnega olja in vsa objokana od zadaj stopila k njegovim nogam ter mu jih začela močiti s solzami. Brisala mu je noge z lasmi svoje glave, jih poljubljala in mazilila z oljem. Ko je to videl farizej, ki ga je povabil, je sam pri sebi dejal: »Ko bi bil ta prerok, bi vedel, kdo je ženska, ki se ga dotika, in kakšna je; vedel bi, da je grešnica.« In Jezus mu je odgovoril: »Simon, nekaj ti moram povedati.« On pa mu je rekel: »Učitelj, povej.« »Neki upnik je imel dva dolžnika. Eden mu je bil dolžan petsto denarijev, drugi pa petdeset. Ker nista mogla vrniti, je dolg obema odpustil. Kateri izmed njiju ga bo bolj ljubil?« Simon je odgovoril: »Zdi se mi, da tisti, kateremu je več odpustil.« On pa mu je rekel: »Prav si presodil.« In obrnil se je k ženi in rekel Simonu: »Vidiš to ženo? Ko sem stopil v tvojo hišo, mi nisi ponudil vode za noge; ta pa mi je s solzami zmočila noge in jih obrisala s svojimi lasmi. Poljubil me nisi; ta pa ni nehala poljubljati mojih nog, odkar sem prišel. Glave mi nisi mazilil z oljem; ta pa mi je z dišavnim oljem mazilila noge. Zato ti povem: Odpuščeni so njeni mnogi grehi, ker je močno ljubila; komur pa se malo odpusti, malo ljubi.« Njej pa je rekel: »Odpuščeni so tvoji grehi!« Tedaj so tisti, ki so bili z njim pri mizi, začeli pri sebi govoriti: »Kdo je ta, ki celó grehe odpušča?« On pa je rekel ženi: »Tvoja vera te je rešila! Pojdi v miru!« (Lk 7, 36 - 50).

Ženska brez imena, evangelist Luka jo preprosto označi kot grešnico, ki so jo v mestu vsi poznali kot tako, prekrši vse družbene norme in tabuje, ko se v farizejevi hiši približa Jezusu, pade pred njim na kolena, mu moči noge s svojimi solzami, jih briše s svojimi lasmi, poljublja in mazili z dragocenim dišavnim oljem.

Gotovo je bil to za zbrano družbo škandal in pohujšanje, ženska pa se ne zmeni za to. S čim se jo je Jezus tako dotaknil, da ji ni mar za nič in nikogar drugega?

Fausti razlaga dejanja te ženske kot popoln »izraz vere v Jezusovo odpuščanje, občutljivi in vzneseni odgovor ljubezni, ki sprejme, da bo ljubljena« (2012, 227). Ljubezen in odpuščanje v tem odlomku drug drugega krepi v neprestanem kroženju: zdi se, da ženska Jezusu izkazuje ljubezen kot zahvalo za odpuščanje, obenem pa ji Jezus odpušča zaradi njene ljubezni. Ljubezen in odpuščanje sta v stalnem odnosu vzajemnega vzroka in posledice.

Ob farizejih, ki si hočejo zaslužiti Božjo ljubezen z doslednim izpolnjevanjem postave, Jezus pohvali vero ženske, grešnice, ki edina razume zastonjskost Božje ljubezni in odpuščanja. »Ta 'grešnica' je bila morda ena redkih – razen Gospodove Matere, Marije iz Betanije in vsekakor Janeza, pa še koga -, ki so zares verovali. ... Jezus pokaže jasno, kje stoji ta ženska: v globini kesanja in v veličini ljubezni, kar jo dela vsemu odmaknjeno in Odrešeniku privrženo. Ta, ki jo imenuješ grešnico, to že ni bila več, ko je vstopila. Tako ljubiti, kakor ljubi ona, more samo tisti, ki mu je bil velik greh odpuščen« (Guardini 2007, 59). Večja kot je prizadetost ali rana, ki jo nekdo nosi, hitreje ga to trpljenje in breme privedeta v Božje srce.

Prostitutka, za kakršno jo ima farizej, v resnici postavlja ogledalo njemu samemu, kajti prostitucija v odnosu do Boga je prav to, da si hočemo njegovo ljubezen kupiti. Ljubezen pa je vedno in zgolj dar.

»Ta izredno občutljiv prizor vzbudi vse čute: vid, sluh, tip, voh in okus po solzah in poljubljenem mesu. Izraža nežno in strastno ljubezen do Gospoda Jezusa, Boga, ki je prišel v našo bližino, da bi nam izrazil svojo ljubezen in da bi ga mi ljubili. Ta ljubezen do Jezusa je krščanstvo, vera, ki postane življenje« (Fausti 2012, 229).

Pomenljivo se mi zdi, da ženska v odlomku ne izreče niti besede, a z vsemi dejanji, z vsakim dotikom in vsako solzo, izpoveduje svojo ljubezen in obenem ponižnost. Vsa njena pozornost je namenjena Jezusovim nogam.

Kristus tej ženski vrača integriteto, ne da bi se je dotaknil ali jo naredil za nedotakljivo. Odpuščanje se zgodi v ponovno odkritem prostoru njene lastne svobode, ki je tukaj izražena z Jezusovo pasivnostjo: ko ji dovoli, da vstopi v njegovo intimno bližino in se ga dotika, ji daje odvezo. To stori brez polaganja rok

ali drugega dotika, z eno samo osvobajajočo besedo. Žena je v tej Jezusovi drži sprejeta brez obsojanja, doživlja sprejemanje in nežno naklonjenost, kakršne ni poznala, z vsakim dotikom prejema odpuščanje in vrnjeno dostojanstvo. Ne da bi se predal čutnosti, ki bi jo lahko njena dejanja vzbudila (kar se zgodi v farizejevih očeh), Kristus v tej ženski obnovi njeno sposobnost, da ljubi. Dotika v tem prizoru ne moremo interpretirati metaforično, ampak kot prostor, kjer se čutna izkušnja spreobrne v dobrohoten in poln odnos. Telesni dotik ima svoj pomen. Kristusove besede ga simbolizirajo. Ko se ga ženska dotakne, ni več izgubljena. Kristus je ne zadrži v ozadju, kamor se je bila sama vajena postavljati. Po njegovi zaslugi ženska odkrije vrata, skozi katera prihaja njena svoboda: »Pojdi...«

V tem prizoru, kjer se med Jezusom in grešnico pretakajo usmiljenje, ljubezen in hvaležnost, lahko vidimo, kako sta si »človekova stiska in božja nežnost vedno izjemno blizu. Človeka življenje ne bo nikoli bolj ranilo, kot ga Bog ljubi!« (Daigneault 2006, 15).

3.3.2 Jezus apostolom umije noge

Pred praznikom pashe je Jezus, ker je vedel, da je prišla njegova ura, ko pojde s tega sveta k Očetu, in ker je vzljubil svoje, ki so bili na svetu, tem izkazal ljubezen do konca. Med večerjo je hudič Judu Iškarijotu, Simonovemu sinu, že položil v srce namen, da Jezusa izda. Ker je Jezus vedel, da mu je Oče dal vse v roke in da je prišel od Boga in odhaja k Bogu, je vstal od večerje, odložil vrhnje oblačilo, vzel platno in se z njim opasal. Nato je vlil vode v umivalnik in začel učencem umivati noge in jih brisati s platnom, s katerim je bil opasan. Prišel je k Simonu Petru. Ta mu je rekel: »Gospod, ti mi noge umivaš?« Jezus je odvrnil in mu rekel: »Tega, kar jaz delam, ti zdaj še ne razumeš, a spoznal boš pozneje.« Peter mu je rekel: »Ne boš mi umival nog, nikoli ne!« Jezus mu je odgovoril: »Če te ne umijem, nimaš deleža z menoj.« Simon Peter mu je rekel: »Gospod, potem pa ne samo nog, ampak tudi roke in glavo.« Jezus mu je dejal: »Kdor se je skopal, mu ni treba drugega, kakor da si umije noge; ves je namreč čist. Tudi vi ste čisti, vendar ne vsi.« Vedel je namreč, kdo ga bo izdal, zato je rekel: »Niste vsi čisti.« Ko jim je umil noge in vzel vrhnje oblačilo, je spet prisedel in jim rekel: »Razumete, kaj sem vam storil? Vi me kličete ›Učitelj‹ in ›Gospod‹. In prav

govorite, saj to sem. Če sem torej jaz, Gospod in Učitelj, vam umil noge, ste tudi vi dolžni drug drugemu umivati noge. Zgled sem vam namreč dal, da bi tudi vi delali tako, kakor sem jaz vam storil (Jn 13, 1-15).

V Janezovem evangeliju namesto zadnje večerje najdemo prizor, kako Jezus apostolom umiva noge. Pri umivanju nog je Jezus rekel Petru: »Če te ne umijem, nimaš deleža z menoj« (Jn 13, 8). To nam pove še dve stvari o dotiku. Prvič: dotik izraža in vzpostavlja enotnost in skupnost. Koža je sicer fizično naš ovoj in meja, vendar pa zaradi svoje bogate prepredenosti s čutilnimi živčnimi celicami te meje tudi podira. Dotik je recipročen: ne moremo se dotakniti, ne da bi bili ob tem tudi sami dotaknjeni. Drugič: dovoliti, da se te nekdo dotakne, je znamenje ponižnosti. Peter se je moral naučiti sprejemati, pokazati, da ni samozadosten, ko je dovolil Jezusu, da mu umije noge.

Ko Jezus pri zadnji večerji umije noge apostolom, pokaže, da »Bog ni gospodar, temveč služabnik svojih bitij, kakor je mati v službi svojih otrok« (Fausti 148). Umivanje nog je znamenje ponižne ljubezni, ki služi. V tem dejanju Kristus pokaže, da je eno z Očetom, da vse počne zato, da bi izpolnil Očetovo voljo. »Kot človeško bitje je odsev Božjega bitja, in čeprav ga najbolje opiše izraz 'za Očeta', se nam zdi kot 'človek za druge', kajti v naravi Boga je, da je za nas« (Hughes 2019, 156).

Upokojeni nadškof dr. Marjan Turnšek v Oznanjevalcu (Turnšek 2014, 127) razlaga pomene, ki jih ima umivanje nog v Svetem pismu:

- je gesta gostoljubja, ki so jo opravljali sužnji, ko je prišel kdo na obisk;
- je gesta intimnosti med ženinom in nevesto, ko nevesta umiva ženinu noge;
- je gesta spoštovanja otrok do staršev.

Nadškof Turnšek nadaljuje, da je Kristus v umivanju nog apostolom združil vse te tri pomene, da bi pokazal, kako nam Bog preko Sina daje na voljo svoje življenje. Ko ima Jezus pri zadnji večerji v rokah noge svojih učencev, so učenci predstavniki vseh nas. Jezus jemlje v svoje svete roke naše noge. »Kakšne noge? Noge človeka, ki od Adama naprej beži izpred Boga ... To so umazane, ranjene, razcapane noge izgubljenega sina iz evangeljske prilike. In zdaj pride Božji Sin, vzame te noge, ki so usmerjene stran od Boga, v svoje roke, v božje roke, ki so izraz Božje ljubezni, in jih umije. To se je dejansko za vse človeštvo zgodilo naslednji dan na križu, ko je s svojo krvjo izmil vse naše grehe. V

predpodobi pa je to naredil na veliki četrtek z umivanjem nog in jih tako preusmeril na pot k Očetu – na pot za Seboj.«

Jezus pravi, da nam je s tem dejanjem dal zgled, da bi tudi mi tako delali. Po zakramentih nas umiva, utrjuje, posvečuje in hrani, da bi tudi mi drug drugemu v služehi ljubezni umivali noge, kajti Božji dotik nam daje moč, obenem pa tudi odgovornost, da življenja, ki nam ga daje Bog, ne zapravimo, ampak uporabimo za druge. Ko Jezus pri zadnji večerji izreče besede: »To delajte v moj spomin«, to ni »navodilo za izvajanje obreda, ampak prošnja, da življenje Kristusa in s tem življenje Očeta, življenje razdajanja, postane naše življenje« (Hughes 2019, 157). Človek se mora vse življenje neprestano odločati med silami dobrega in zla, med Bogom in mamonom. Temu boju se ni moč izogniti, niti ni mogoče ostati neopredeljen. Izbrati Boga pomeni izbrati življenje darovanja, življenje za druge. V nasprotju s tem pa izbira mamona pomeni življenje samoohranitve na račun drugih.

3.4 DOTIK, KI BLAGOSLAVLJA

Prinašali so mu otroke, da bi se jih dotaknil, učenci pa so jih grajali. Ko je Jezus to videl, je postal nejevoljen in jim je rekel: »Pustite otroke, naj prihajajo k meni, in ne branite jim, kajti takšnih je Božje kraljestvo. Resnično, povem vam: Kdor ne sprejme Božjega kraljestva kakor otrok, nikakor ne pride vanj.« In objel jih je, položil nanje roke in jih blagoslavljal (Mr 10,13-16).

Zakaj so starši prinašali svoje otroke k Jezusu in zakaj so želeli, da se jih dotakne? Gotovo so v njem prepoznali Božjo moč ali vsaj nekaj dobrega, česar morda niti niso razumeli, a so želeli, da so tega deležni tudi njihovi otroci. Ko Jezus objema otroke, polaga nanje roke in jih blagoslavlja, razodeva očetovsko in materinsko obličje Boga. Duhovnik Zvone Štrubelj v uvodniku tednika Družina zapiše takole: »Jezus, ki je bil svobodna oseba, ustvarjalno predan bogastvu življenja, je v neposrednem stiku z otroki, ki so mu jih prinašali, z Božjim materinskim plaščem ogrnil njihovo krhko in dragoceno življenje. Povzdignil jih je na raven človeških oseb, na raven njihovega človeškega in Božjega dostojanstva« (Štrubelj 2006).

S tem, ko otroke objema in blagoslavlja, jim Jezus daje posebno priznanje, ki je podkrepitev njegovih besed. V družbi in kulturi, kjer otroci niso imeli pravic in privilegijev, jih postavi na piedestal, na prvo mesto med tistimi, ki jim bo dano vstopiti v Božje kraljestvo. Otroci so edini, ki znajo sprejeti zastonjskost Božje ljubezni. Otrok ve, da je ljubljen in to preprosto sprejme kot dejstvo. S tem pokaže tudi svojo ponižno držo: potrebujem tvojo ljubezen. Odrasli se običajno obnašamo drugače in si mislimo, da si je treba vse zaslužiti. Tudi Božjo ljubezen. Nas je težko prepričati, da bomo odrešeni po milosti, ker v svojem napuhu mislimo, da si lahko odrešenje zaslužimo. Medtem ko se otrok prepusti Božjemu dotiku in se ga veseli, odrasli obupujemo, ker nam nikoli ne bo uspelo doseči popolnosti v izpolnjevanju zapovedi in predpisov. Čeprav nam je Jezus tako jasno povedal: »*Le eno je potrebno*« (Lk 10,42). Ljubiti in se pustiti ljubiti.

4. DOTIK BOGA DANES

4.1 DOTIK BOGA PO BOŽJI BESEDI

Božja beseda je namreč živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter presoja vzgibe in misli srca. Ni je namreč stvari, ki bi bila nevidna pred njim. Pred njegovimi očmi je vse razgaljeno in odkrito. Njemu bomo dajali odgovor (Heb 4, 12 – 13).

Božja beseda je živa in dejavna, zato se enako globoko lahko dotakne sodobnega človeka, kot se je ljudi pred mnogimi stoletji. Sveto pismo namreč ni akademska razprava, ki bi jo bilo dano razumeti in sprejeti le strokovno podkovanim izbrancem, ali seznam zapovedi, ki jih je treba dosledno izpolnjevati, ampak je pripoved o življenju Boga in človeka, o njunem medsebojnem odnosu in iskanju, o Božji zvestobi in človekovih padcih, o neskončnem Božjem usmiljenju in ljubezni, o Bogu, ki nas v vsakem trenutku išče kot izgubljeno ovco. Je pripoved o dotikih Boga v življenju ljudi in njihov odgovor na te dotike.

Vsak iskreni iskalec Resnice lahko razume univerzalno govorico življenja in odnosov, saj lahko v zapisanem prepozna svojo veličino, ker je ustvarjen po Božji podobi, in obenem krhkost, ki mu onemogoča, da bi to podobo v polnosti tudi živel. Z vsem se lahko identificira, kajti človeško srce se skozi stoletja ni prav veliko spremenilo. V luči Božje besede lahko tudi sodobni človek tehta svoje odločitve in izbire in najde upanje in tolažbo v Božjih obljubah. V odprtosti delovanju Svetega Duha lahko začuti, da je vsaka beseda namenjena prav njemu, prav tukaj in prav v tem trenutku. Po Besedi se Bog sklanja k vsakemu posamezniku, da mu zdaj in tukaj še enkrat pove, kako ga ljubi. Božja beseda postane v srcu človeka, ki jo sprejema z ljubeznijo, dotik, ki spreminja in spreobrača.

4.2 DOTIK BOGA PO ZAKRAMENTIH

Zakramenti spadajo k »dotikajoči se veri«, saj »zakramentalna snov ali dejanje ustvarja Božji dotik« (Sorč 2018, 40). So vstopna mesta, kjer lahko v človeka

vstopa Sveti Duh in v njem deluje, da bi v moči zakramentalnega dotika človek vedno bolj odkrival in živel svojo bogopodobnost.

Z zunanjimi znamenji in obredi jih udejanja Cerkev kot občestvo, kajti »ne moremo rasti sami od sebe, tudi napredovati ne tako, da se osamimo; napredujemo in rastemo le v skupnosti, v družini. Tudi v Cerkvi! V Cerkvi poslušamo Božjo besedo in smo prepričani, da gre za sporočilo, ki nam ga je zapustil Gospod. V Cerkvi srečamo Gospoda v zakramentih, ki so kakor odprta okna, skozi katera prihaja do nas Božja luč, so potoki, s katerimi se dotikamo življenja Boga samega« (Frančišek 2015, 44).

Ta znamenja in obredi pogosto vključujejo fizični dotik, ki ponazarja notranji dotik Boga. Zakramenti so usmerjeni v odločilne situacije in trenutke v življenju posameznega vernika.

4.2.1 Sveti krst

Po Katekizmu katoliške Cerkve je zakrament svetega krsta »temelj celotnega krščanskega življenja, velika vrata k življenju v Duhu in vrata, ki odpro dostop k drugim zakramentom« (KKC 1213). Papež Frančišek pravi, da je krst »zakrament, ki nas pripelje izpod postave pod milost« (Frančišek 2015, 24).

Zakrament svetega krsta je tisti dotik, ki krščenca pokliče iz duhovne smrti v življenje Božjih otrok. Po zakramentu krsta se ljudje prerodijo v Kristusu, oblečejo Kristusa in stopijo v družino Božjih otrok. Krščenci smejo Boga imenovati Oče, saj so po krstu povzdignjeni na stopnjo sinovstva.

Dotiki v obredu podelitve zakramenta svetega krsta:

- krstitelj, starši in botri pokrižajo otroka;
- maziljenje otroka na prsih s krstnim oljem;
- trikratno oblivanje s krstno vodo;
- maziljenje s sveto krizmo na temenu.

Fizični dotiki pa so le zunanja znamenja Božjega dotika v duši krščenca. Ta dotik mu prinaša obilje milosti, po kateri mu je izbrisan izvirni greh in so mu odpuščeni tudi vsi osebni grehi. Po milosti svetega krsta človek postane nova stvar, Božji posinovljenec in tempelj Svetega Duha. Včleni se v Cerkev in postane

deležen Kristusovega duhovništva. V krstu otrok se še posebej razkriva popolna zastonjskost odrešenjske milosti.

4.2.2 Sveta birma

Zakrament svete birme imenujemo tudi binkošti posameznega kristjana, saj birmanci kot največji dar prejmejo Svetega Duha. Sveta birma je zakrament, ki je bistveno povezan s svetim krstom. Gre za dopolnitev oz. potrditev zakramenta svetega krsta. Anton Martin Slomšek je zapisal, da je sveta birma pečat na pismo svetega krsta. Birmovalcu je dana moč in avtoriteta, da s polaganjem rok podeli dar Svetega Duha, ki je »za tistega, ki ga sprejme, duhovni pečat, po katerem je še bolj podoben Kristusu in na popolnejši način ud Cerkve« (Kranjc 2014, 139).

Že sama formula v obredu »Prejmi potrditev« pove, da je »Sveti Duh potrditev krsta, od Boga izlit na krščenca, kot duhovna obreza, ki ga vpelje v novo zavezo, in hkrati trajno znamenje, ki daje poročstvo prihodnje slave« (Kranjc 2014, 142).

Dotiki med obredom podelitve zakramenta:

- maziljenje s sveto krizmo na čelu;
- birmovalec da birmancu roko ali mu jo položi na ramo.

Vendar pa ima zunanje znamenje svoj smisel in vrednost samo, če označuje nevidno notranje znamenje, ki se zgodi v človeku ob dotiku Boga. V globini svoje biti je človek zaznamovan od Svetega Duha.

4.2.3 Sveta spoved

Zakrament svete spovedi ali zakrament sprave je zakrament Božjega usmiljenja. Je dotik, ki človeku vrača tisto svobodo in mir, ki mu ju je ukradel greh. Ta »dotik Božjega usmiljenja je dokaz, da se nam Bog ni odpovedal« (Sorč 2018, 44).

V imenu tega Boga stegne duhovnik nad spokornika roki in moli: »Bog, Oče usmiljenja, ki je s smrtjo in vstajenjem svojega Sina svet spraval s seboj in poslal Svetega Duha v odpuščanje grehov, naj ti po službi Cerkve podeli oproščenje in mir. In jaz te odvežem tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.«

Duhovnik, ki obhaja zakrament svete spovedi, je znamenje in orodje Boga, ki se dotika človeka s svojim usmiljenjem in ljubeznijo. Spovednik »opravlja službo

dobrega pastirja, ki išče izgubljeno ovco, službo usmiljenega Samarijana, ki obvezuje rane, očeta, ki čaka na izgubljenega sina in ga ob njegovi vrnitvi sprejme, pravičnega sodnika, ki ne gleda na osebo in čigar sodba je hkrati pravična in usmiljena« (KKC 1465). Po duhovniku nas torej v zakramentu sprave Bog zadene na svoje rame, da nas vesel odnese domov, obveže naše rane in nas očetovsko objame. V tem objemu najde skesano srce mir, veselje in tolažbo.

Po zakramentu sprave nam Jezus »odpušča grehe in nas tako rešuje duhovne ohromelosti in mrtvoudnosti. Pri vsaki spovedi nas bodri: Vstani in hodi! Vstani od svoje preteklosti, ki te bremeni, in hodi za menoj! Resnično spreobrnjenje, h kateremu nas kliče Bog, je prav v stalnem prizadevanju, da bi hodili po Jezusovih stopinjah« (Zupet 2016, 173). Če sprejmemo milost Jezusa Kristusa, nas ta milost spreminja iz grešnikov v svetnike. Kot pravi papež Frančišek: »Glejte, milost spremeni naše srce. Še naprej smo grešniki, ker smo vsi nagnjeni k slabemu, toda milost nam daje občutiti, da je Gospod dober, usmiljen, da nas čaka, da nam odpušča; ta velika milost spremeni naše srce« (Frančišek 2015, 25).

Dotik Boga v zakramentu svete spovedi je torej dotik, ki prinaša mir in spravo ter moč za nov začetek.

4.2.4 Sveta evharistija

Sveta evharistija je navzočnost Boga med nami, je tisti Božji dotik, s katerim se večni Bog dotika minljivega človeka in se mu daje v jed, da bi bil po njem deležen večnega življenja. Ciril Sorč pravi, da o tem, kdo je Bog, spoznamo več pred tabernakljem in z obhajanjem svete evharistije kot iz mnogih učenih knjig in nadaljuje: »Kakor je v izpovedi vere v Sveto Trojico vsebovana vsa krščanska vera, tako je pod podobo kruha in vina vsebovano vse, kar potrebujemo, da to vero živimo« (Sorč 2018, 45).

Sveta evharistija je hrana nesmrtnosti, ki nastane iz snovi kruha in vina ob nedoumljivem dotiku Svetega Duha. Ta Božji dotik se skrivnostno prenese na vse, ki se z vero udeležijo lomljenja kruha, da jih poveže s Kristusom in med seboj v občestvo, v eno samo telo. Kjer se ljudje z vero zbirajo ob oltarni mizi, so sicer med seboj še vedno različni, a ker si delijo isti kruh, ne morejo biti med seboj

razdeljeni, saj je Sveti Duh tisti, ki združuje. Tako vedno bolj uresničujejo Jezusovo željo, da bi bili vsi eno. »Končno se z obhajanjem evharistije že zedinjamo z nebeškim bogoslužjem in imamo vnaprej delež pri večnem življenju, ko bo Bog vse v vsem« (KKC 1326).

Sveta evharistija zavzema med zakramenti posebno mesto, saj sta v »presvetem evharističnem zakramentu resnično, stvarno in bistveno vsebovana telo in kri skupaj z dušo in božanstvom našega Gospoda Jezusa Kristusa in torej celotni Kristus« (KKC 1374). Ne gre torej le za dotik Boga, ampak za njegov sestop v naše občestvo in v naša srca, gre za njegovo živo navzočnost. »Prejem evharistije ima za pglavitni sad notranje zedinjenje z Jezusom Kristusom. Kajti Jezus pravi: 'Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem' (Jn 6, 56)« (KKC 1391).

Obstaja nevarnost, da naša grešnost popači naše razumevanje evharistije. Gerard W. Hughes razlaga, da bi evharistija sicer morala biti slavje, ki bi nas napolnilo z veseljem in čudenjem in nas obenem povezalo med seboj in z vsem stvarstvom, namesto tega pa lahko postane hladen, neoseben in uraden obred, pri čemer preveč pozornosti namenjamo predpisom in nabirki, premalo pa Bogu in drug drugemu.

Evharistija nam je bila dana, da bi bila Kristusova navzočnost resnična v naših odnosih, vrednotah, razmišljanju, govorjenju in življenjskem slogu. Pomembno je, da Kristusa primerno počastimo v zakramentu evharistije, enako pomembno pa je tudi, da mu dopuščamo resnično navzočnost v svojem življenju. »Kristusova navzočnost ni resnična v občestvu, katerega člani med seboj ostajajo tujci, ali še huje, sovražniki, ne glede na to, kako verni so njegovi posamezniki« (Hughes 2019, 173). Prav v zavesti tega, da smo le kot povezano občestvo lahko priče in znamenje Jezusove navzočnosti v svetu, se mi zdi zelo pomemben pozdrav miru oz. ponekod poljub miru. Ko se s stiskom roke ali z objemom dotaknemo človeka ob sebi, to ni več tujec, ampak brat ali sestra, s katerim sediva okrog iste Jezusove mize in čakava, da si razdeliva isti kruh. »Prava vera je tista, ki jo živimo drug z drugim in drug za drugega; nikakor pa ne drug mimo drugega ali drug proti drugemu!« (Sorč 2018, 7). Če je Kristusova navzočnost v občestvu resnična, se to mora pokazati v odprtosti – najprej do človeka poleg mene, potem pa do vseh ljudi. Če tega ni, potem ne živimo iz navzočnosti resničnega Jezusa, ampak smo

si ustvarili svojega domišljjskega Kristusa, ki nas »potrjuje v naši pristranskosti in nas krepi v naši trmoglavosti« (Hughes 2019, 177) in nam ne more dati svojega miru.

4.2.5 Zakrament svetega reda

Zakrament svetega reda in svetega zakona sta »naravnana na odrešenje in zveličanje drugih. Če obenem prispevata k osebnemu zveličanju, dosemeta to prek služenja drugim. Ta dva zakramenta podeljujeta posebno poslanstvo v Cerкви in sta namenjena graditvi božjega ljudstva« (KKC 1534).

Bistveni del mašniškega posvečenja je polaganje rok na glave izbranih, ki ga spremlja daljša posvetilna molitev. Znamenje posvetitve je tudi maziljenje s sveto krizmo; duhovniki so maziljeni na rokah, škofje pa na glavi.

Duhovnik v moči zakramenta svetega reda deluje in persona Christi Capitis – v osebi Kristusa-glave. Ponavzočuje Kristusa v Cerкви in deluje v njegovi moči. Izvršuje Kristusovo sveto oblast in se pri tem zgleduje po avtoriteti Jezusa Kristusa, ki je iz ljubezni umil noge svojim učencem in jim tako pokazal, da je služabnik vseh. Po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu duhovnik moli in daruje Bogu Očetu. Tako svojo sveto službo opravlja predvsem v evharističnem bogoslužju, kjer »nastopa v Kristusovi osebi in razglaša njegovo skrivnost, pridružuje molitve vernikov daritvi njihove Glave« (KKC 1566).

4.2.6 Sveti zakon

Vsaka družina je poklicana, da v tem svetu predstavlja podobo Boga, ki je občestvo treh Božjih oseb. Jezus je zakon povzdignil v zakramentalno znamenje njegove ljubezni do Cerkve. »V medsebojnem sprejemanju in s Kristusovo milostjo si zakonci obljubijo popolno predanost, zvestobo in odprtost za življenje... V veri se lahko sprejema darove zakona kot nalogo, ki jo je z milostjo zakramentov mogoče bolje izpolniti« (AL, 50).

Po zakramentu svetega zakona se zakoncev Bog dotika s svojo milostjo, ki jima pomaga, da lažje ostaneta zvesta svoji obljubi tudi v trenutkih, ko je treba skupaj nositi križ, si deliti bremena, se odpovedovati samemu sebi, si odpuščati in prositi za odpuščanje. Ko zakonca v svoj odnos povabita tudi Boga, imata pred

seboj vedno ideal zastonjske ljubezni, ki je sicer nedosegljiv, a ju vedno znova vabi »da na Božji dar odgovorita s svojim trdom, ustvarjalnostjo, vztrajnostjo in s svojim vsakodnevnim prizadevanjem... Vedno bosta lahko klicala Svetega Duha, ki je posvetil njuno zvezo, da bi se prejeta milost pokazala v vsaki novi situaciji« (AL, 51).

Ko si ženin in nevesta med obredom sklenitve zakonske zveze podata desnici, je to znamenje zaveze. Odslej nihče od njiju ni več samo »jaz«, ampak je tudi polovica tistega »midva«, ki ga želita pred Bogom in zbranim občestvom potrditi in živeti za vedno. Ta medsebojni dotik je obenem osrečujoče in pomirjujoče zagotovilo: »Tukaj sem zate. Vedno bom s teboj.« Ko duhovnik preko njunih sklenjenih rok ovije štolo, je to znamenje, da nad njunim zakonom bedi Bog, ki ju ovija s svojo ljubeznijo in jima zagotavlja svojo pomoč.

4.2.7 Sveto maziljenje

Jezus je imel do bolnikov in trpečih posebno sočutje in njihova stiska ga je ganila, zato se zdi skoraj samoumevno, da želi Bog, ki preko zakramentov posvečuje vse pomembne trenutke človekovega življenja, biti na zakramentalen način blizu tudi vsem bolnikom in trpečim.

Zakrament bolniškega maziljenja je namenjen tistim, ki jih preizkuša bolezen in so zaradi bolezni ali starosti v smrtni nevarnosti. »S svetim bolniškim maziljenjem in z molitvijo duhovnikov vsa Cerkev bolnike priporoča trpečemu in poveličanemu Gospodu, naj jim polajša in jih reši; celo spodbuja jih, naj prispevajo svoj delež k blagru Božjega ljudstva tako, da se svobodno zedinjajo s Kristusovim trpljenjem in njegovo smrtjo« (KKC 1499).

Za svetopisemski odlomek ustanovitve zakramenta bolniškega maziljenja velja odlomek iz Markovega evangelija, kjer Jezus pošlje apostole na misijonsko pot. Učenci so »izgnali veliko hudih duhov in veliko bolnikov mazilili z oljem ter jih ozdravili« (Mr 6, 13). Maziljenje z oljem tu ni mišljeno kot običajno zdravljenje, ampak kot dejanje Svetega Duha. V Novi zavezi lahko v Jakobovem pismu beremo o obredu maziljenja: »Če je kdo med vami bolan, naj pokliče starešine Cerkve in naj nad njim molijo in ga mazilijo z oljem v Gospodovem imenu. In

molitev, ki sloni na veri, bo bolnika rešila in Gospod ga bo okrepil. In če ima grehe, mu bo odpuščeno« (Jak 5, 14-16).

Zakrament bolniškega maziljenja lahko podeljuje samo duhovnik, ki na bolnika polaga roke, ga mazili na čelu in na dlaneh in pri tem moli: »Po tem svetem maziljenju in svojem dobrotljivem usmiljenju naj ti Gospod pomaga z milostjo Svetega Duha, odpusti naj ti grehe, te reši in milostno poživi.«

Dotik Boga po zakramentu bolniškega maziljenja daje bolniku milost tolažbe, miru in srčnosti za premagovanje težav, ki jih prinaša bolezen ali starost. Zakrament okrepi zaupanje v Boga in pomaga bolniku v boju proti malodušju in strahu pred smrtjo. Bolniku pomaga najti smisel trpljenja, saj s pridruževanjem svojih bolečin Kristusovemu trpljenju sodeluje pri odreševanju sveta. Ko bolniško maziljenje prejme vernik, ki se poslavlja s tega sveta, je to nežen dotik Božje ljubezni, ki je predokus tiste sreče in tolažbe, ki ju bo kmalu deležen v Božjem naročju.

4.3 DOTIK BOGA PO BRATIH

Raniero Cantalamessa je v radijskem misijonu na radiu Ognjišče lepo razložil, kako se nas Bog dotika po bratih in sestrah in kako je vsak od nas poklican, da postane Božji dotik za soljudi: »Sveti Duh nima rok, nima oči, nima nog, da bi tolažil, da bi pobožal, da bi naklonil tolažilen pogled. Potrebuje nas, potrebuje naše oči in naše roke, da bi bil lahko Tolažnik, da bi opravljal svoje poslanstvo Tolažnika in zaščitnika« (Cantalamessa 2016).

Jezus je napovedal, da bomo sojeni po ljubezni: po tisti, ki smo jo bratom izkazali s telesnimi in duhovnimi deli usmiljenja. »Kar koli ste storili enemu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 40). Sojeni pa bomo tudi po tisti ljubezni, ki je nismo hoteli dati. Za vsak trenutek, ko smo pred drugimi zaprli roke in srce, ko smo jim zaloputnili vrata v obraz ali odvrnili pogled od človeka v stiski, bomo slišali očitek: »lačen sem bil in mi niste dali jesti, žejen sem bil in mi niste dali piti, tujec sem bil in me niste sprejeli, nag sem bil in me niste oblekli, bolan sem bil in v ječi in me niste obiskali« (Mt 25, 42 – 43). Raniero Cantalamessa pravi: »Svet bo rešilo usmiljenje! Sveta ne bo rešila ljubezen do lepote, ampak lepota ljubezni!«

Kdor se pusti voditi Svetemu Duhu in sprejme Božjo logiko in evangeljsko miselnost za vodilo svojega življenja, bo z vsem, kar počne, razodeval Boga in ljudi usmerjal k Njemu. Svoje sposobnosti, darove, svoje roke in svoje srce bo dal na razpolago za služenje drugim in tega ne bo dojemal kot dolžnost ali celo prisilo, ampak kot radostno sodelovanje z Bogom. Da bi se lahko vsakogar dotaknil, Bog potrebuje naše roke, naše noge, naše srce in naš razum – in mi potrebujemo Boga, da se lahko za ta svet razdajamo. »Največji čudeži evangelija niso ozdravljenja, pomnožitev kruha ali pomiritev viharja. Največji čudež evangelija so blagri. Človeka, ki je po svoji naravi zaverovan vase, počasi spreminjajo, da postaja pripravljen postati tudi ubog, lačen, ponižan in preziran, če le upa, da bo s tem osrečil, obogatil, razveselil in počastil svoje brate in sestre« (Zupet 2016, 299). To pa je mogoče le v moči Svetega Duha, ki odpira naše notranje oči, da vidimo stvari, dogodke in ljudi v pravi luči. Uči nas gledati s srcem in slišati tudi neizgovorjene besede ter na stiske odgovoriti. Kdor se zaveda nezasluženih Božjih dotikov, ki jih je vsak dan deležen, se bo znal sočutno in zastojnsko z vso nežnostjo dotakniti tudi ran sočloveka.

Sveti Duh odpira kristjana za bližnjega. »Kristjan ne živi za zaprtimi vrati... Kristjanova vrata in vrata cerkvenih občestev naj bi bila vedno odprta za brate v pomanjkanju. Priti mora do srečanja, saj le takšna dobrotelost prinaša potrebnemu zaupanje v lastno vrednost in dostojanstvo: sreča prihaja od srečanja. Človeka naj ne bi sprejeli samo v svojo hišo, ampak tudi v svoje srce. In predvsem tam bi moral biti zapisan, ne pa na seznamu potrebnih« (Sorč 2018, 140).

»V svojem zemeljskem življenju je Jezus živel ljubezen svojega Očeta za vse stvarstvo, utelešal Očetovo usmiljenje in nežnost, Očetovo ljubezen do najmanjših in najbolj ubogih, njegovo sovraštvo in jezo na sleherne oblike krivice in zatiranja« (Hughes 2019, 169). Sveti Duh tudi danes deluje povsod tam, kjer ljudje izberejo življenje. Posamezniki in skupnosti, ki znajo prisluhniti njegovim spodbudam in navdihom, bodo vedno na strani življenja. Borili se bodo za pravico do življenja od spočetja do naravne smrti, iskali načine za boj proti splavu, evtanaziji, kloniranju, genocidu, etničnemu čiščenju, lakoti, vsem vrstam zatiranja in poniževanja človeka. Na vsa ta področja, kjer se človek postavlja na mesto Boga, bodo v moči Svetega Duha prinašali resnični Božji dotik, ki vrača upanje,

dostojanstvo in življenje. Papež Frančišek nas spodbuja: »Pogumno plavajte proti toku te kulture učinkovitosti, te kulture izločanja. Srečanje in sprejemanje vseh, solidarnost, vzajemnost in bratstvo, so prvine, ki našo civilizacijo počlovečujejo« (Frančišek 2015, 70). Le s plavanjem proti toku in uveljavljanjem teh vrednot, predvsem pa z zglednim življenjem po njih, lahko sodobni kristjani najprej v sebi, potem pa tudi v drugih ljudeh ponovno odkrijemo podobo, po kateri smo bili ustvarjeni.

5. SKLEP

Dotik niti v današnji posvetni družbi niti v Cerkvi nima pravega mesta. Ko se mu pripisuje predvsem seksualni pomen in se ga povezuje s spolnimi škandali in drugimi zlorabami, se ustvarja vtis, da nas vsak dotik ogroža. Tako je dotik danes sam postal ogrožena vrsta.

Vendar pa nekje sredi te naše zmede domnev, natolcevanj in strahu dotik ostaja nekaj zelo lepega, dobrega, od Boga danega in zato svetega. Ko Jezus kot učlovečeni Božji Sin javno deluje, se dotika – bolnih, izobčenih, trpečih, nečistih, grešnih, žensk, otrok... Jezus nam s svojim zgledom kaže, da ima dotik v življenju vsakega človeka, toliko bolj kristjana, pomembno mesto in poslanstvo. Ko se nas dotika po zakramentih, Božji besedi in soljudeh, nam obenem kot svojim učencem sporoča: »*Zgled sem vam namreč dal, da bi tudi vi delali tako, kakor sem jaz vam storil*« (Jn 13, 1-15).

Tema dotika me je prevzela, ker se mi zdi tako lepa, obenem pa tako prezrta in po krivici zapostavljena. Nekaj najlepših odlomkov iz evangelijev govori o tem, kako se je Jezus dotikal ljudi ali pa so se oni z vero dotaknili njega. Presenetilo in razžalostilo me je, ko sem ob pregledovanju literature ugotavljala, kako so ti dotiki skoraj popolnoma prezrti. Pregledala sem devet knjig slovenskih avtorjev, ki vsebujejo homilije oz. nagovore ob nedeljskih evangelijih, a tema dotika v nobeni od njih ni deležna posebne pozornosti². Celo nasprotno, deli evangelija, kjer na primer Jezus blagoslavlja otroke in jih objema, so v večini teh knjig kar izpuščeni. Edina prizora, ki vključujeta dotik in sta deležna več pozornosti, sta

---

² Metod Benedik, *Gospodov dan z Besedo* (Ljubljana: Družina, 2005);
Lojze Bratina, *Kruh Besede: Evangelijska razmišljanja na vatikanskem radiju* (Ljubljana: Župnijski urad Ljubljana-Dravlje, 1991);
Franc Cerar, *Evangelij na prepihu* (Ljubljana: Družina, 1986);
Franc Cerar, *Beseda da besedo: kratke razlage bogoslužnih beril in evangelijev za vse dni v letu* (Ljubljana: Družina, 1994);
Boštjan Hari, *Božja ljubezen odpušča in ozdravlja: Zdravilna moč zakramenta sprave* (Moravče: samozaložba, 2017);
Anja Kastelic, *Na tvojo besedo...: razmišljanja ob božji besedi nedelj in praznikov za leto A* (Ljubljana: Slovenska kapucinska provinca, 2016);
Primož Krečič, *Luč Besede rodi življenje: Lectio divina skozi leto* (Ljubljana: Družina, 2013);
Božo Rustja, *Tvoje obličje iščem: nedeljski in prazniški nagovori* (Ljubljana: Družina, 2007);
Joško Tomažič, *Na pragu tišine: Pridige za leto A* (Ljubljana: Salve, 2007).

prizora, ko Jezus učencem pri zadnji večerji umiva noge, in srečanje Vstalega z apostolom Tomažem, ki se hoče dotakniti njegovih ran. Do enakih ugotovitev sem prišla tudi ob pregledovanju revije za oznanjevanje Oznanjevalec. Pregledala sem vse številke revije od leta 2013 do 2019 in nisem našla omembe vrednega komentarja na temo dotika.

Prelistala sem tudi lekcionarje za leta A, B in C ter ugotovila, da so ob tistih nedeljah, ko je na voljo tudi krajša oblika predvidenega evangelija, vedno izpuščeni ravno odlomki, ki govorijo o Jezusovem dotiku. Tako na primer v skrajšani obliki evangelija za 13. navadno nedeljo leta B najdemo poročilo o obuditvi Jairove hčere, ni pa odlomka o krvotočni ženi, ki je bila ozdravljena ob dotiku Jezusove obleke. Nekaj podobnega se zgodi pri skrajšani obliki evangelija za 27. navadno nedeljo leta B, ko je izpuščen del evangelija, ki govori o tem, kako je Jezus blagoslavljal otroke.

Duh časa nasploh dotiku ni naklonjen. Z brezstično tehnologijo in virtualno komunikacijo se nam kot ideal vsiljuje učinkovitost, hitrost, neodvisnost in samozadostnost. Sprašujem se, kako bi se spremenile naše družine, skupnosti, župnije in človeška družba nasploh, če bi spet odkrili zdrav, čist in zvest odnos do dotika in mu priznali vrednost in poslanstvo, ki ga ima v medčloveških odnosih. Nekaj možnih odgovorov je nakazanih v tej nalogi. Vse, kar se bo na tem področju po Božji previdnosti in ob človeškem sodelovanju dogajalo v prihodnje, pa z zaupanjem prepuščam dotiku usmiljenih in ljubečih Božjih rok.

6. VIRI IN LITERATURA

- Benedik, Metod. 2005. *Gospodov dan z Besedo*. Ljubljana: Družina.
- Bögl, Wolfgang. »Was wir vom ungläubigen Thomas lernen können.« *Katholische Kirche in Oberösterreich Diözese Linz*. <https://www.dioezese-linz.at/news/2018/04/06/was-wir-vom-unglaeubigen-thomas-lernen-koennen> (pridobljeno 26. julija 2019).
- Bratina, Lojze. 1991. *Kruh Besede: Evangelijska razmišljanja na vatikanskem radiju*. Ljubljana: Župnijski urad Ljubljana-Dravlje.
- Cantalamesa, Raniero. 2016. 6. misijonski nagovor p. Raniera Cantalamesse. Ljubljana: Radio Ognjišče, 18. marec.
- Cerar, Franc. 1986. *Evangelij na prepihu*. Ljubljana: Družina.
- Cerar, Franc. 1994. *Beseda da besedo: kratke razlage bogoslužnih beril in evangelijev za vse dni v letu*. Ljubljana: Družina.
- Daigneault, André. 2006. *Pot nepopolnosti*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba.
- Fausti, Silvano. 2005. *Zapomni si in pripoveduj evangelij: Markova pripovedna kateheza*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba.
- Fausti, Silvano. 2008. *Skupnost bere Matejev evangelij*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba.
- Fausti, Silvano. 2012. *Skupnost bere Janezov evangelij*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba.
- Fausti, Silvano. 2012. *Skupnost bere Lukov evangelij*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba.
- Frančišek, papež. 2015. *Cerkev, hiša usmiljenja*. Koper: Ognjišče.
- Galizzi, Mario. 2010. *Evangelij po Mateju: eksegetsko-duhovni komentar*. Maribor: Slomškova založba.
- Guardini, Romano. 2007. *Gospod: življenje in oseba Jezusa Kristusa*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba.

- Hari, Boštjan. 2017. *Božja ljubezen odpušča in ozdravlja: Zdravilna moč zakramenta sprave*. Moravče: samozaložba.
- Hughes, Gerard W. 2019. *Bog presenečenj*. Ljubljana: Družina.
- Kastelic, Anja. 2016. *Na tvojo besedo...: razmišljanja ob božji besedi nedelj in praznikov za leto A*. Ljubljana: Slovenska kapucinska provinca.
- Kranjc, Slavko. 2014. *Zakramentalna liturgika*. Ljubljana: Teološka fakulteta.
- Krečič, Primož. 2013. *Luč Besede rodi življenje. Lectio divina skozi leto*. Ljubljana: Družina.
- Oznanjevalec: revija Komisija za oznanjevanje pri Slovenskem pastoralnem svetu, 2013-2019*. Rafko Valenčič, urednik. Ljubljana: Družina.
- Ravasi, Gianfranco. 2017. »Po pričevanju pisem«. *Oznanjevalec*, št. 37: 77.
- Rustja, Božo. 2007. *Tvoje obličje iščem: nedeljski in prazniški nagovori*. Ljubljana: Družina.
- Slovenska škofovska konferenca. 1993. *Katekizem katoliške Cerkve*. Ljubljana: Družina.
- Slovenska škofovska konferenca. 2000. *Sveto pismo Stare in Nove zaveze, slovenski standardni prevod z devterokanoničnimi/apokrifnimi knjigami, slovenski standardni prevod. Osnovna izdaja*. Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije.
- Sorč, Ciril. 2018. *Neizmerna moč dotika: Premislek o mestu dotika v krščanskem življenju*. Ljubljana: Družina.
- Štrubelj, Zvone. 2006. Jezus in otroci. *Družina* 55, št. 39. <https://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/clanek/55-41-Uvodnik-1> (pridobljeno 3. decembra 2019).
- Tomažič, Joško. 2007. *Na pragu tišine. Pridige za leto A*. Ljubljana: Salve.
- Turnšek, Marjan. 2014. »Veliki četrtek družin – spomin zadnje večerje«. *Oznanjevalec*, št. 34: 127.
- Zupet, Janez. 2016. *Pot, resnica in življenje: nedeljski in prazniški nagovori*. Ljubljana: Družina.